

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach**

Kielce, dnia sierpnia 2011 r.

**Pan
Bogusław Włodarczyk
Starosta
Powiatu Opatowskiego**

LKI-4112-01-02/2011

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach przeprowadziła w Starostwie Powiatowym w Opatowie (Starostwo) kontrolę prawidłowości sprawowania nadzoru nad działalnością Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Opatowie (PCPR) oraz Domu Pomocy Społecznej w Zochcinku (DPS), w zakresie funkcjonowania Warsztatu Terapii Zajęciowej (WTZ). Kontrolą objęto latach 2008 – 2011 (do 30 kwietnia).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 29 lipca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK przekazuje Panu Staroście niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia nadzór sprawowany przez starostów powiatu opatowskiego, w zakresie objętym kontrolą. Ocenę tę uzasadniają stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości, w tym w szczególności:

- niedokonanie przez Pana Starostę podziału zadań, kompetencji i odpowiedzialności pomiędzy członków Zarządu Powiatu Opatowskiego, w szczególności w zakresie podejmowania działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności i prowadzenia rehabilitacji osób niepełnosprawnych;
- nieplanowanie i nieprzeprowadzenie, w okresie objętym kontrolą, żadnej kontroli w PCPR, DPS i WTZ, w zakresie dotyczącym rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych
- nieokreślenie w umowach o dofinansowanie kosztów działalności WTZ, wymagań kwalifikacyjnych pracowników warsztatu, zgodnie z § 5 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej².

W Starostwie nie zapewniono funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, spełniającej standardy określone w komunikacie Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych³, pomimo obowiązku wynikającego z art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴, w tym dotyczącej właściwego nadzoru nad działalnością PCPR oraz DPS dotyczącej WTZ.

1. Na podstawie § 15 *Regulaminu Organizacyjnego* Starostwa wprowadzonego uchwałą Rady Powiatu Opatowskiego z dnia 30 grudnia 2003 r., były starosta Kazimierz Kotowski powierzył z dniem 1 sierpnia 2008 r. wicestaroście Gustawowi Saramańskiemu, wybranemu w poprzedniej III kadencji, wykonywanie obowiązków dotyczących koordynowania zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej, zdrowia, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, koordynowania spraw i nadzoru nad działalnością PCPR, domami pomocy społecznej, placówką opiekuńczo-wychowawczą oraz Samodzielnym Publicznym Zespołem Zakładów Opieki Zdrowotnej w Opatowie.

W aktualnie trwającej IV kadencji, do dnia kontroli NIK, Pan Starosta nie dokonał podziału zadań, kompetencji i odpowiedzialności pomiędzy członków Zarządu Powiatu Opatowskiego, pomimo iż jak wyjaśniła Ewa Masternak, kierownik Wydziału Organizacji i Nadzoru Starostwa, już na początku obecnej kadencji przygotowano projekt zarządzenia w tym zakresie.

W ocenie NIK, brak podziału zadań, kompetencji i odpowiedzialności pomiędzy członków Zarządu Powiatu uniemożliwił właściwe funkcjonowanie kontroli zarządczej, uwzględniającej w pełnym zakresie standardy kontroli, określone w ww. komunikacie Ministra Finansów, w szczególności dotyczącej sprawowania nadzoru w zakresie objętym niniejszą kontrolą.

2. Wydziały Starostwa nie planowały i nie przeprowadzały, w okresie objętym kontrolą, żadnej kontroli w PCPR, DPS i WTZ, w zakresie dotyczącym rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Działalność kontrolna jednostek organizacyjnych powiatu wykonywana jest na podstawie okresowych planów zamierzeń kontrolnych Starostwa opracowanych przez Wydział Organizacji i Nadzoru w oparciu o propozycje wydziałów, zgodnie z § 8 *Zasad wykonywania działalności kontrolnej*, stanowiących załącznik do zarządzenia Starosty Opatowskiego Nr 8/99 z dnia 30 marca 1999 r. w sprawie ustalenia zasad wykonywania działalności kontrolnej.

Wicestarosta Powiatu Opatowskiego Pan Gustaw Saramański wyjaśnił, że (...) *Starostwo nie planowało przeprowadzania kontroli w WTZ przy DPS w Zochcicinku ponieważ kontrole przeprowadzało PCPR. Natomiast brak kontroli w PCPR wynikało z faktu,*

² Dz. U. Nr 63, poz. 587 ze zm.

³ Dz. Urz. MF Nr 15, poz. 84.

⁴ Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

że na posiedzeniach Zarządu Powiatu były przedkładane sprawozdanie z realizacji zadań PCPR.

Wyniki zadania audytowego przeprowadzonego, na zlecenie Pana Starosty, przez audytora w dniach od 7 do 21 marca 2011 r., w zakresie ocen gospodarki finansowej realizowanej przez WTZ, potwierdzają ustalenia kontroli NIK o nieprawidłowościach dotyczących funkcjonowania kontroli zarządczej. Według sprawozdania z audytu, nieprawidłowości dotyczyły m.in.: braku nadzoru, nieopracowania zasad (polityki) rachunkowości; braku aktualnego zakładowego planu kont; nieokreślenia zasad dokonywania okresowych ocen pracowników samorządowych; błędnej interpretacji przepisów, braku identyfikacji i analizy ryzyka; braku efektywnego systemu komunikacji wewnętrznej i bieżącej informacji.

3. W umowach podpisanych przez starostę z DPS o dofinansowaniu kosztów działalności WTZ, w tym ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – w dniu 23 kwietnia 2007 r. i ze środków budżetu powiatu opatowskiego – w dniu 25 maja 2007 r. oraz aneksach do tych umów, nie określono wymagań kwalifikacyjnych pracowników warsztatu, zgodnie z § 5 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie warsztatów terapii zajęciowej.

4. W okresie objętym kontrolą, Zarząd Powiatu Opatowskiego nie egzekwował od PCPR obowiązku wyrażenia, w ramach opiniowania składanych przez DPS rocznych *Sprawozdań z działalności rehabilitacyjnej i wykorzystania środków finansowych WTZ*, opinii o prowadzonej działalności rehabilitacyjnej. Zarząd Powiatu przyjmował sprawozdania za prawidłowe i rekomendował ich przyjęcie przez Radę Powiatu.

W ocenie NIK, przedkładane opinie nie mogły stanowić podstawy do dokonywania przez powiat corocznej oceny działalności warsztatu, zgodnie z § 21 ust. 3 rozporządzenia w sprawie warsztatów terapii zajęciowej, gdyż ograniczono się do wyrażenia opinii o wykonaniu przez WTZ planu dochodów i wydatków.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o;

- 1) zapewnienie funkcjonowania kontroli zarządczej spełniającej standardy określone w komunikacie Nr 23 Ministra Finansów w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych, w tym uwzględniających opracowanie i stosowanie procedur w zakresie właściwego funkcjonowania nadzoru nad działalnością PCPR, DPS i WTZ, m.in. poprzez:
 - dokonanie podziału zadań, kompetencji i odpowiedzialności pomiędzy członków Zarządu Powiatu Opatowskiego, w szczególności w zakresie podejmowania działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności i prowadzenia rehabilitacji osób niepełnosprawnych;
 - uwzględnianie w planach kontrolowanie działalności PCPR, DPS i WTZ w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych;
- 2) określenie w umowach o dofinansowanie kosztów działalności WTZ, wymagań kwalifikacyjnych pracowników warsztatu, zgodnie z § 5 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia

Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie warsztatów terapii zajęciowej;

- 3) egzekwowanie od PCPR obowiązku wyrażania opinii o prowadzonej działalności rehabilitacyjnej, w ramach opiniowania rocznych *Sprawozdań z działalności rehabilitacyjnej i wykorzystania środków finansowych WTZ*.

* * *

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Starostę w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Staroście prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.